

ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนคันจิของ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย: เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียน

บทคัดย่อ

ในการเรียนคันจินั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนทั้งรูป เสียงอ่าน ความหมาย และวิธีใช้ ทำให้มีข้อมูลที่ต้องจดจำเป็นจำนวนมาก เป็นเหตุให้การเรียนคันจิเป็นเรื่องยาก ดังนั้นการจะเอาชนะความยากลำบากในการเรียนคันจิ จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม ที่ผ่านมามีงานวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนคันจิจำนวนมาก แต่งานวิจัยที่ผ่านมาจะมุ่งศึกษาการใช้กลยุทธ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ในงานวิจัยนี้จะศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนชาวไทยว่า กลยุทธ์ใดจำเป็นต่อการเรียนคันจิ รวมทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนคันจิ ในงานวิจัยนี้ทำการวิเคราะห์โดยแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ กลยุทธ์ด้านรูป เสียงอ่าน ความหมาย การใช้ และกลยุทธ์อื่น ๆ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลยุทธ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมคิดว่าจำเป็นต่อการเรียนคันจิมากที่สุดคือ กลยุทธ์ด้านรูป โดยเฉพาะกลยุทธ์การเขียนซ้ำ ๆ ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและผู้เรียนพบว่ากลยุทธ์ที่ผู้สอนคิดว่าจำเป็นมากที่สุดคือ “เดาความหมายของคันจิจากบริบท” ส่วนผู้เรียนคือ “เขียนซ้ำ ๆ”

คำ

สำคัญ

กลยุทธ์, การเรียนคันจิ, ความคิดเห็น

A Study of the Thai Perspective on Kanji Learning Strategies: the Opinions of Teachers and Learners

Abstract

In order to master Kanji, it is necessary to learn the “writing,” “reading,” “meaning,” and “usage” of each character. Therefore the relevant information needed to achieve this mastery is vast and difficult. For this reason it is necessary to use appropriate strategies to overcome the difficulties in learning Kanji. There has been a significant amount of research on Kanji learning strategies, however this research has focused on the strategies that learners use. The purpose of this research was to investigate the teachers’ and learners’ perspectives and which strategies are effective in mastering Kanji, and whether there are any gaps between the teachers’ and learners’ opinions, in order to find ways to improve the teaching of Kanji in Thailand. This research was conducted by dividing Kanji learning strategies into five categories: “writing,” “reading,” “meaning,” “usage,” and “other.” The findings revealed that the strategy that the respondents thought was most crucial for learning Kanji was “writing,” especially “repeated writing.” In comparing the opinions between teachers and learners, the strategy that the teachers thought was most crucial was “guess the kanji’s meaning from context,” and the learners’ opinion in this regard was “repeated writing.”

Key words

strategy, Kanji learning, perspective

This paper is a revision of the content presented at the 2018 International Conference on Japanese Language Education - Venezia (Venezia 2018 ICJLE) .

1. บทนำ

อักษรคันจิเป็นอักษรที่มีระบบแตกต่างจากระบบตัวอักษรภาษาที่ใช้การผสมตัวอักษรเช่นอักษรโรมันหรืออักษรไทย เนื่องจากเป็นอักษรแสดงความหมาย แต่ละตัวอักษรจะมีรูป เสียงอ่าน และความหมายในตัวเอง อีกทั้งยังมีจำนวนมากมาย 加叅 (1994) ได้ระบุว่า การเรียนคันจิจะต้องเรียนทั้งรูป เสียง ความหมาย การใช้ อีกทั้งมีจำนวนตัวอักษรจำนวนมาก เมื่อผนวกกันแล้วจึงทำให้ผู้เรียนต้องจดจำข้อมูลมากมาย จนเป็นเหตุให้การเรียนคันจิเป็นเรื่องยาก กลายเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นในระดับกลางและระดับสูงก็ว่าได้ เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับคันจิจะส่งผลต่อความเข้าใจคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นหรือได้ยิน นอกจากนี้เนื่องจากอักษรคันจิมีจำนวนมากและอักษรคันจิแต่ละตัวไม่ได้มีเสียงอ่านเพียงเสียงเดียวเสมอไป วิธีเขียนซับซ้อนและมีคันจิหลายตัวที่มีรูปคล้ายกันทำให้เกิดความสับสน ดังนั้นการเรียนคันจิจึงเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียนชาวไทย ซึ่งมีระบบการเขียนแตกต่างจากอักษรคันจิ งานวิจัยที่สำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยก็มีผลสรุปว่าสิ่งที่ยากที่สุดในภาษาญี่ปุ่นคือ คันจิ (ทัศนีย์ และคณะ: 2546) และจากการสำรวจทัศนคติของผู้เรียนชาวไทยต่อการเรียนคันจิ ก็พบว่า ผู้เรียนตระหนักว่าคันจิเป็นเรื่องที่ยากแต่มีความสำคัญในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและการจดจำคันจิไม่ให้ลืมเป็นเรื่องที่ยากที่สุด (ブッサブー: 2016)

ในขณะที่การเรียนคันจิเป็นปัญหาที่ยากสำหรับผู้เรียนแต่ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยยังไม่ให้ความสำคัญกับการสอนคันจิในห้องเรียนมากนัก ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรวิชาภาษาญี่ปุ่นทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาไม่ได้มีการจัดวิชาเฉพาะสำหรับการสอนอักษรคันจิ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยและการสัมภาษณ์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่นในไทยพบว่า สถาบันที่สอนภาษาญี่ปุ่นมักใช้วิธีสอดแทรกการสอนคันจิในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาไวยากรณ์ การอ่าน มีการสอนวิธีการเขียน เสียงอ่าน ความหมายในช่วงแรก ๆ เท่านั้น จากนั้นจะมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกฝนด้วยตนเอง และตรวจสอบ

ผลการเรียนคันจิโดยการทดสอบเป็นครั้งคราว เนื่องจากเนื้อหาที่ต้องทำการสอนมีมาก จึงไม่สามารถจัดเวลาสอนคันจิได้อย่างละเอียด และในการทดสอบคันจิโดยทั่วไปมักเป็นการทดสอบรูป เสียงอ่าน ความหมายเป็นหลัก (Kaewkitsadang: 2008)

จากสภาพการเรียนการสอนคันจิในประเทศไทยในลักษณะดังที่กล่าวไปข้างต้นนี้ การเอาชนะความอุปสรรคในการเรียนคันจิจึงจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์การเรียนที่เหมาะสม ที่ผ่านมามีงานวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนคันจิจำนวนมาก แต่งานวิจัยเหล่านี้มักให้ความสนใจในประเด็นว่าผู้เรียนใช้กลยุทธ์ใดในการเรียนคันจิ ส่วนงานวิจัยที่สร้างขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนที่มีประสิทธิภาพยังมีจำนวนน้อย ดังนั้นในงานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาว่า มีความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนคันจิอย่างไร คิดว่ากลยุทธ์ใดเป็นประโยชน์ในการเรียนคันจิ เพื่อนำผลจากการวิจัยไปพัฒนาการเรียนคันจิให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้จะทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 3 ประเด็นต่อไปนี้เป็นคือ การแบ่งประเภทกลยุทธ์การเรียนรู้งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนคันจิ และงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์เรียนคันจิในผู้เรียนชาวไทย

2.1 การแบ่งประเภทกลยุทธ์การเรียนรู้งานวิจัย

นักวิชาการจำนวนมากได้นิยามกลยุทธ์การเรียนรู้งานวิจัยไว้ต่าง ๆ กัน แต่ที่นิยมนำมาอ้างอิงได้แก่ นิยามของ Oxford (1990) ดังนี้

「学習をより易しく、より早く、より楽しく、より自主的に、より効果的にし、かつ新しい状況に素早く対応するために学習者がとる具体的な行動」

(การกระทำที่ผู้เรียนใช้เพื่อทำให้การเรียนง่ายขึ้น เรียนรู้ได้เร็วขึ้น สนุกขึ้น เป็นอิสระมากขึ้น มีประสิทธิภาพ

มากขึ้น และรับมือกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เร็วขึ้น -แปล โดยผู้วิจัย)

Oxford (1990) ได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสำรวจการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน เรียกว่า SILL (Strategy Inventory for Learning Language) มีจำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็นกลยุทธ์ทางตรงและกลยุทธ์ทางอ้อม กลยุทธ์ทางตรงประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 3 ข้อ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านความจำที่เป็นประโยชน์ในการจดจำ ข้อมูลปริมาณมาก และการนำมาใช้ กลยุทธ์ด้านปัญญา ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับแล้วฝึกซ้ำ ๆ และ กลยุทธ์ชดเชยที่ใช้เมื่อข้อมูลที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ส่วน กลยุทธ์ทางอ้อม ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 3 ข้อเช่นกัน ได้แก่ กลยุทธ์ด้านอุปนิสัย ซึ่ง เป็นกลยุทธ์เกี่ยวกับการวางแผนการเรียนและประเมินผลการเรียนรู้ กลยุทธ์ด้านอารมณ์ ซึ่งใช้ในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ไม่ให้เกิดความรู้สึกทางลบต่อการเรียน และกลยุทธ์ด้านสังคม ที่ใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อช่วยพัฒนา ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน

Bourke (1996) ได้พัฒนาแบบสอบถามจาก SILL เพื่อใช้ในการสำรวจการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้คันจิที่เรียกว่า SILK (Strategy Inventory for Learning Kanji) มีจำนวน 56 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิ ส่วนที่สองเป็นกลยุทธ์เกี่ยวกับการจัดการการเรียนรู้ กลยุทธ์การเรียนรู้คันจิประกอบด้วย 12 ประเภทย่อย ได้แก่ 1. เชื่อมโยงคันจิใหม่กับสิ่งที่เรียนมาก่อนหน้า เช่น ฮิรางานะ คาตากานะ คันจิ เป็นต้น 2. เรื่องเล่า เพื่อช่วยในการจำ 3. ส่วนประกอบแสดงความหมาย (部首) 4. ฝึกซ้ำ ๆ 5. ประสบการณ์ 6. จำคันจิเป็นภาพ 7. ตรวจสอบความสามารถของตัวเอง 8. ชดเชย 9. บริบท 10. ตอบสนองทางร่างกาย/ทางจิตใจ 11. เสียใจ 12. ลำดับเส้น

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิ

งานวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิส่วนใหญ่ จะใช้วิธีการสำรวจการใช้กลยุทธ์โดยใช้แบบสอบถามที่

ดัดแปลงมาจาก SILL หรือ SILK ที่กล่าวถึงข้างต้น ซึ่ง คำถามในแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยแต่ละชิ้นมีความแตกต่างกันทั้งด้านจำนวน เนื้อหา และสำนวนที่ใช้ ทำให้ เปรียบเทียบกันได้ยาก แต่เมื่อดูในภาพรวมแล้วคำถาม ส่วนใหญ่เป็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการจำ ซึ่งจัดอยู่ในกลยุทธ์ทางตรง คำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางอ้อมมี ค่อนข้างน้อย (ウラムバヤル: 2009) และมีแนวโน้มที่จะสำรวจความถี่การใช้กลยุทธ์โดยรวม จากนั้นเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ เช่น ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ระยะเวลาเรียนต่างกัน จำนวน คันจิที่เรียนรู้ต่างกัน ในงานวิจัยเหล่านี้มีผลสรุปตรงกัน คือ กลยุทธ์ที่ใช้บ่อยที่สุดคือการฝึกซ้ำ ๆ ทั้งการเขียนซ้ำ ๆ อ่านซ้ำ ๆ ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบคำตอบระหว่างผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคันจิต่างกัน ได้แก่ 大北 (1995) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัยใน ฮาวาย จำนวน 84 คน โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 28 ข้อ พบว่า กลยุทธ์ที่ใช้มากที่สุดคือ กลยุทธ์เขียนซ้ำ ๆ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลการเรียนดีมีแนวโน้มที่จะใช้ พจนานุกรม พยายามทำความเข้าใจโดยไม่ต้องแปล มากกว่าผู้เรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี ส่วนผู้เรียนที่มีผลการเรียนไม่ดีจะใช้กลยุทธ์การใช้บัตรคำมากกว่าผู้เรียน ที่มีผลการเรียนดี 中村 (1997) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น ชั้นต้นในมหาวิทยาลัยฮอกไกโด จำนวน 17 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ พบว่า กลยุทธ์ที่มีความถี่ ในการใช้มากที่สุด คือกลยุทธ์เกี่ยวกับความจำ เช่น การท่องคันจิก่อนการทดสอบและการทบทวน ระวังไม่ให้ผิด ซ้ำ ฝึกเขียนซ้ำ ๆ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ จะใช้กลยุทธ์ด้านความจำและกลยุทธ์ด้านสังคมมากกว่า ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง 中本 (2006) สำรวจ ผู้เรียนชาวอเมริกัน 25 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 33 ข้อ พบว่า กลยุทธ์ที่ใช้มากที่สุดคือ เขียนซ้ำ ๆ กลุ่ม ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงใช้ กลยุทธ์

“พยายามฝึกใช้คันจิ” ในขณะที่ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำใช้กลยุทธ์ “เขียนซ้ำ ๆ” บ่อยที่สุด และสรุปว่าผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะใช้กลยุทธ์หลากหลายแบบมากกว่าผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งแตกต่างจาก 加納 (1997) ซึ่งสำรวจผู้เรียนที่ใช้และไม่ใช้อักษรคันจิในภาษาแม่ พบว่า ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะใช้กลยุทธ์หลากหลายกว่าผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การที่ผลแตกต่างกันเช่นนี้เป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยแต่ละชั้นมีความแตกต่างกัน

齋藤 (2003) สำรวจผู้เรียนชาวมาเลเซียที่อาศัยในญี่ปุ่นตั้งแต่ 5-8 ปี จำนวน 273 คน เพื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้เรียนที่มีระยะเวลาเรียนในญี่ปุ่นต่างกัน พบว่าไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนในกลุ่มระยะเวลาเรียนใดก็จะใช้กลยุทธ์ “ฝึกซ้ำ” และ “ใช้สื่อต่าง ๆ” ในความถี่สูง แต่ยิ่งเรียนนานขึ้นกลยุทธ์ที่ใช้จะเปลี่ยนจากกลยุทธ์พื้นฐานมาเป็นกลยุทธ์ที่ซับซ้อนประกอบหลายอย่างรวมกันหรือมีลักษณะเฉพาะตัวมากขึ้น

งานวิจัยที่เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียนจากจำนวนคันจิที่รู้ได้แก่ 坂野・池田(2008) สำรวจผู้เรียนที่กำลังเรียนอยู่ในญี่ปุ่นและอเมริกาจำนวน 151 คน ปรากฏว่าไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนที่รู้คันจิจำนวนเท่าใดก็ตาม กลยุทธ์ที่ใช้มากที่สุดคือเขียนคันจิซ้ำ ๆ กลยุทธ์ที่ใช้บ่อยที่สุดคือการใช้สื่อเรียนคันจิจากคอมพิวเตอร์

Gamage (2003) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นในมหาวิทยาลัยในออสเตรเลีย จำนวน 116 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้กลยุทธ์ของผู้เรียนที่ใช้อักษรคันจิในภาษาแม่และไม่ใช้อักษรคันจิในภาษาแม่ ผลปรากฏว่า กลยุทธ์ที่ใช้มากที่สุดของทั้งสองกลุ่ม คือ การเขียนซ้ำ ๆ โดยที่ผู้เรียนที่ไม่ใช้อักษรคันจิในภาษาแม่ใช้กลยุทธ์ด้านรูปมากกว่า ในขณะที่ผู้เรียนที่ใช้อักษรคันจิในภาษาแม่ใช้กลยุทธ์ด้านเสียงมากกว่า

ในการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมาพบงานวิจัยที่เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลยุทธ์ของผู้สอนและผู้เรียนเพียงชั้นเดียว ได้แก่ ヴェントウラ (2007) ซึ่งสำรวจผู้เรียนชาวฟิลิปปินส์ 209 คนและผู้สอน 25 คน พบว่า กลยุทธ์ที่ผู้เรียนใช้บ่อยที่สุดคือ “เขียนคันจิที่เพิ่งเรียนใหม่ซ้ำ ๆ” “จำคันจิที่เรียนใหม่จากรูป” “สังเกตความแตกต่างของคันจิที่มีรูปคล้ายกัน” ส่วนกลยุทธ์ที่ผู้สอนใช้บ่อยที่สุดคือ “เมื่อพบคันจิที่ไม่รู้จักจะค้นหาในพจนานุกรมทันที” “จำลำดับเส้นของคันจิที่เพิ่งเรียนใหม่” “เขียนคันจิที่เพิ่งเรียนใหม่ซ้ำ ๆ” “จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและญี่ปุ่น” สรุปได้ว่าผู้เรียนชาวฟิลิปปินส์มีแนวโน้มจะจำรูปมากกว่าเสียงอ่าน ส่วนผู้สอนใช้ทั้งกลยุทธ์จำรูปและเสียง

2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนคันจิของผู้เรียนชาวไทย

ソムチャイ (2008) สำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นชาวไทย จำนวน 298 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 26 ข้อ เปรียบเทียบกับคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามชาวฟิลิปปินส์ที่ปรากฏในงานวิจัยของ ヴェントウラ (2007) พบว่า กลยุทธ์ที่ผู้เรียนชาวไทยใช้มากที่สุดคือ “ใส่คำอ่านคันจิ (ตัวพริงนะ) ที่คันจิที่ไม่คุ้น” ตามด้วย “จำคันจิที่เรียนใหม่โดยเขียนซ้ำไปซ้ำมา” “สังเกตความแตกต่างระหว่างตัวคันจิที่คล้ายกัน” และ “เดาคความหมายจากบริบท” ส่วนกลยุทธ์ที่มีการใช้น้อยได้แก่ “แบ่งกลุ่มคันจิที่เรียนไปแล้วตามเสียงอ่านแบบจีนและรูป” และ “แต่งเรื่องราวขึ้นมาเพื่อช่วยในการจำคันจิ” ขนัญญธร (2555) สำรวจความถี่ในการใช้กลยุทธ์การเรียนคันจิของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 390 คน โดยแบ่งผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มดีเยี่ยม ดี พอใช้ ควรปรับปรุง ผลปรากฏว่ากลยุทธ์ที่ใช้มากที่สุดโดยรวมคือ “ถามครูหรือเพื่อนเมื่ออ่านหรือเขียนคันจิไม่ได้” ตามด้วย “จำคันจิตัวใหม่ด้วยการเขียนซ้ำไปซ้ำมา” “ใส่คำอ่านคันจิตัวที่ไม่คุ้น” และ “ใช้คำ

ศัพท์หรือข้อความรอบข้างเพื่อช่วยคาดเดาความหมาย” เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคำตอบของผู้เรียนทั้ง 4 กลุ่มพบว่า กลุ่มดีเยี่ยมและกลุ่มดีใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ได้ ข้อมูลค้นจึครบ 4 ด้าน คือ เสียง รูป ความหมายและการนำค้นจึไปใช้ในระดับประโยค ในขณะที่กลุ่มพอใช้และกลุ่มควรปรับปรุงจะใช้กลยุทธ์ด้านรูปเป็นหลัก

小林 (2017) สํารวจความถึในการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้คำศัพท์ค้นจึของนักศึกษาที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัย พบว่ากลยุทธ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้มากในสองอันดับต้นได้แก่ “จำความหมายของคำศัพท์ค้นจึที่ใช้บ่อย” และ “จำเสียงอ่านของคำศัพท์ค้นจึที่ใช้บ่อย” ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านอารมณ์ สําหรับกลยุทธ์เกี่ยวกับการฝึกซ้ำ ๆ ที่มีกปรากฏเป็นอันดับต้น ๆ ในงานวิจัยก่อนหน้านั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้กลยุทธ์เกี่ยวกับการฝึกซ้ำที่ปรากฏในอันดับสูงสุดคือ “อ่านออกเสียงซ้ำ ๆ หลายรอบในใจ” ซึ่งปรากฏในอันดับหกในคำตอบโดยรวม แต่เมื่อแยกคำตอบของกลุ่มผู้เรียนตามระยะเวลาที่เรียนปรากฏว่า ยิ่งระยะเวลาเรียนสั้นจะยิ่งใช้กลยุทธ์ด้านการฝึกซ้ำ ๆ มาก ยิ่งระยะเวลาเรียนนานจะยิ่งใช้กลยุทธ์ด้านการฝึกซ้ำ ๆ น้อยลง และพบว่ากลุ่มผู้เรียนที่ได้คะแนนสูงจะใช้กลยุทธ์ด้านบริบท เช่น “อ่านเนื้อเพลงภาษาญี่ปุ่น” มากกว่าผู้เรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นพบว่า งานวิจัยก่อนหน้านี้อั้มีความหลากหลายทั้งในด้านจำนวนกลยุทธ์และเนื้อหา รวมถึงกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ชัดเจน แต่พอเห็นแนวโน้มว่า งานวิจัยส่วนใหญ่สรุปผลว่า กลยุทธ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้มากคือ กลยุทธ์เกี่ยวกับการฝึกซ้ำ ๆ โดยเฉพาะการเขียนซ้ำ ๆ

3. วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยที่กล่าวถึงข้างต้น แทบทั้งหมดจะเป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษากลยุทธ์ที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นใช้ และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ระยะเวลาเรียนต่างกัน จำนวนค้น

จึที่รู้ต่างกัน และส่วนใหญ่จะสำรวจเฉพาะผู้เรียนเท่านั้น แต่งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นว่ากลยุทธ์ใดมีประโยชน์ต่อการเรียนค้นจึจึงมีน้อย ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็นของชาวไทยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นทั้งในบทบาทผู้สอนและผู้เรียนว่า มีความเห็นต่อการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ค้นจึอย่างไร กลยุทธ์ใดมีความจำเป็นต่อการเรียนค้นจึ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียนว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยมุ่งประเด็นที่กลยุทธ์เกี่ยวกับสื่อประกอบหลักของค้นจึได้แก่ รูป เสียง ความหมาย และการใช้ ที่ 加納 (1994) ระบุว่า เป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้สอนและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูงในสถาบันการศึกษาของไทย ทั้งระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา โดยแบ่งเป็นผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 41 คน ผู้สอนในมหาวิทยาลัย จำนวน 84 คน ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 228 คน ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาจำนวน 445 คน รวมทั้งหมด 798 คน

4.2 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนรู้ค้นจึ ซึ่งดัดแปลงจากแบบสอบถามของ สุมชาย (2008) เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ สถาบันที่สอน/เรียน จำนวนปีที่สอน/เรียน ระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น จำนวนค้นจึที่รู้ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การเรียนรู้ค้นจึ จำนวน 19 ข้อ เนื่องจากงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบหลักของค้นจึ ซึ่งได้แก่ รูป เสียง ความหมาย การใช้ และกลยุทธ์อื่นนอกเหนือ

จากองค์ประกอบเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้เป็นหลัก โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคำถามคือ เป็นคำถามที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในประเทศไทย และผู้เรียนในทุกระดับมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาคำถามนั้น ดังนั้นคำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านจิตในระดับสูง เช่น รากศัพท์ หรือส่วนประกอบแสดงความหมาย ส่วนประกอบแสดงเสียง จึงไม่นำมาใส่ในแบบสอบถาม และการจัดแบ่งประเภทว่าคำถามใดจัดเป็นกลยุทธ์ใด ยึดถือตามที่ปรากฏในงานวิจัยของ ウラシバヤル (2009)

เนื้อหาในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านรูปและความหมายประเภทละ 4 ข้อ ด้านเสียง 5 ข้อ ด้านการใช้และกลยุทธ์อื่น ๆ ประเภทละ 3 ข้อ รวม 19 ข้อ

โดยให้เลือกคำตอบ 3 ระดับ ได้แก่ “จำเป็นมาก” “จำเป็น” “ไม่จำเป็น” จากนั้นนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS ให้คะแนน 2 คะแนนแก่คำตอบว่า “จำเป็นมาก” 1 คะแนนแก่คำตอบ “จำเป็น” และ 0 คะแนนแก่คำตอบ “ไม่จำเป็น”

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t-test โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.71-2.00 แปลความว่า “จำเป็นมาก” ค่าเฉลี่ย

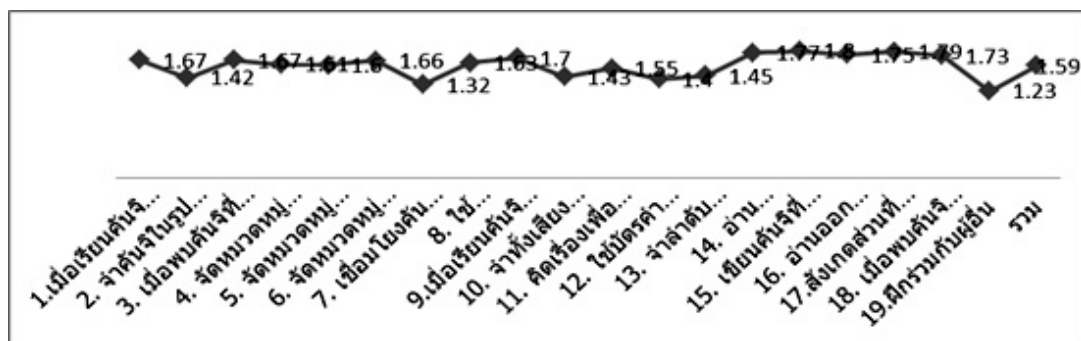
1.41-1.70 แปลความว่า “จำเป็นค่อนข้างมาก” ค่าเฉลี่ย 1.00-1.40 แปลความว่า “จำเป็น” ค่าเฉลี่ย 0.50-0.99 แปลความว่า “ไม่ค่อยจำเป็น” ค่าเฉลี่ย 0.00-0.49 แปลความว่า “ไม่จำเป็นเลย”

5. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ต่อไปจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ว่าคิดว่ากลยุทธ์ใดมีประสิทธิภาพในการเรียนคันจิโดยเริ่มจากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม จากนั้นแยกตามสถานภาพผู้สอนและผู้เรียน

5.1 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม

ภาพที่ 1 เป็นการนำค่าเฉลี่ยคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ทั้ง 19 ข้อของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มาเรียงตามลำดับ คะแนนเต็มคือ 2 คะแนน คำตอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 1.70 ซึ่งแปลความว่า “จำเป็นมาก” มีถึง 5 ข้อจากจำนวนทั้งหมด 19 ข้อ หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ย 1.41-1.70 ซึ่งแปลความว่า “จำเป็นค่อนข้างมาก” มี 11 ข้อ กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.40 ซึ่งแปลความว่า “จำเป็น” มีเพียง 3 หัวข้อ ไม่มีกลยุทธ์ใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00 ซึ่งแปลความว่า “ไม่คอยจำเป็น” และ “ไม่จำเป็นเลย” และค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 1.59 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นความจำเป็นในการใช้กลยุทธ์การเรียนคันจิข้างต้นทุกข้อในระดับตั้งแต่ “จำเป็น” จนถึง “จำเป็นมาก”

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมต่อกลยุทธ์การเรียนรู้คณิต 6 อันดับต้น (n= 798)

อันดับ	กลยุทธ์การเรียนรู้คณิต	ประเภท	$\bar{X}$	SD	แปลความ
1	15. เขียนคณิตที่เพิ่งเรียนใหม่ซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้	รูป	1.80	0.42	จำเป็นมาก
2	17. สังเกตส่วนที่แตกต่างกันของคณิตที่มีรูปคล้ายกัน	รูป	1.79	0.41	จำเป็นมาก
3	14. อ่านข้อความที่มีคณิตปรากฏซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน	เสียง	1.77	0.02	จำเป็นมาก
4	16. อ่านออกเสียงคณิตซ้ำ ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน	เสียง	1.75	0.47	จำเป็นมาก
5	18. เมื่อพบคณิตที่ไม่รู้จักจะค้นหาความหมายจากพจนานุกรม	ความหมาย	1.73	0.48	จำเป็นมาก
6	9. เมื่อเรียนคณิตใหม่ควรศึกษาวิธีใช้จากประโยคตัวอย่าง	การใช้	1.70	0.50	จำเป็นค่อนข้างมาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมต่อกลยุทธ์การเรียนรู้คณิตในระดับกลาง 7 อันดับ (n= 798)

อันดับ	กลยุทธ์การเรียนรู้คณิต	ประเภท	$\bar{X}$	SD	แปลความ
7	1. เมื่อเรียนคณิตใหม่ควรลองนำมาใช้ในประโยค	การใช้	1.67	0.50	จำเป็นค่อนข้างมาก
	3. เมื่อพบคณิตที่ไม่รู้ความหมาย ควรฝึกเดาความหมายจากบริบท	ความหมาย	1.67	0.52	จำเป็นค่อนข้างมาก
9	6. จัดหมวดหมู่คณิตที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	ความหมาย	1.66	0.56	จำเป็นค่อนข้างมาก
10	8. ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและภาพเพื่อช่วยจำคณิตตัวใหม่	เสียง	1.63	0.57	จำเป็นค่อนข้างมาก
11	4. จัดหมวดหมู่คณิตที่มีรูปคล้ายกัน	รูป	1.61	0.59	จำเป็นค่อนข้างมาก
12	5. จัดหมวดหมู่คณิตที่มีเสียงเหมือนกัน	เสียง	1.60	0.60	จำเป็นค่อนข้างมาก
13	11. คิดเรื่องเพื่อช่วยจำความหมายคณิต	ความหมาย	1.55	0.60	จำเป็นค่อนข้างมาก

5.1.1 คำตอบ 6 อันดับต้น

จากตารางที่ 1 คำตอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ “15. เขียนคณิตที่เพิ่งเรียนใหม่ซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้” (1.80) รองลงมาคือ “17. สังเกตส่วนที่แตกต่างกันของคณิตที่มีรูปคล้ายกัน” (1.79) อันดับสาม คือ “14. อ่านข้อความที่มีคณิตปรากฏซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน” (1.77) อันดับสี่ คือ “16. อ่านออกเสียงคณิตซ้ำ ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน” (1.75) อันดับห้าคือ “18. เมื่อพบคณิตที่ไม่รู้จักจะค้นหาความหมายจากพจนานุกรม” (1.73) อันดับหกคือ “9. เมื่อเรียนคณิตใหม่ควรศึกษาวิธีใช้จากประโยคตัวอย่าง” (1.70)

คำตอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองอันดับต้นเป็นกลยุทธ์ด้านรูป อันดับสามและสี่ เป็นกลยุทธ์ด้านเสียง

อันดับห้าเป็นกลยุทธ์ด้านความหมาย อันดับหกเป็นกลยุทธ์ด้านการใช้ ใน 6 อันดับต้นนี้มีทั้งกลยุทธ์ด้านรูป เสียง ความหมาย และการใช้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของคณิตครบทั้ง 4 องค์ประกอบ และเป็นที่น่าสังเกตว่ากลยุทธ์เกี่ยวกับการทำซ้ำ ๆ ทั้ง 3 ข้อปรากฏใน 6 อันดับต้น

5.1.2 คำตอบ 7 อันดับกลาง

จากตารางที่ 2 คำตอบที่มีค่าเฉลี่ยระดับกลางตั้งแต่อันดับเจ็ด ได้แก่ “1. เมื่อเรียนคณิตใหม่ควรลองนำมาใช้ในประโยค” และ “3. เมื่อพบคณิตที่ไม่รู้ความหมาย ควรฝึกเดาความหมายจากบริบท” มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.67) ถัดมาคือ “6. จัดหมวดหมู่คณิตที่มีความหมายใกล้เคียงกัน” (1.66) ตามด้วย “8. ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและภาพเพื่อช่วยจำคณิตตัวใหม่”

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมต่อกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิ 6 อันดับท้าย (n= 798)

อันดับ	กลยุทธ์การเรียนรู้คันจิ	ประเภท	$\bar{X}$	SD	แปลความ
14	13. จำลำดับเส้นของคันจิ	รูป	1.45	0.67	จำเป็นค่อนข้างมาก
15	10. จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและแบบญี่ปุ่นพร้อมกัน	เสียง	1.43	0.69	จำเป็นค่อนข้างมาก
16	2. จำคันจิในรูปของคำประสมเพื่อนำไปใช้ได้จริง	การใช้	1.42	0.61	จำเป็นค่อนข้างมาก
17	12. ใช้บัตรคำเพื่อช่วยในการจำคันจิ	อื่น ๆ	1.40	0.68	จำเป็น
18	7. เชื่อมโยงคันจิกับภาษาอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจำคันจิ	อื่น ๆ	1.32	0.74	จำเป็น
19	19. ฝึกร่วมกับผู้อื่น	อื่น ๆ	1.23	0.74	จำเป็น

(1.63) “4. จัดหมวดหมู่คันจิที่มีรูปคล้ายกัน” (1.61) “5. จัดหมวดหมู่คันจิที่มีเสียงเหมือนกัน” (1.60) และ “11. คิดเรื่องเพื่อช่วยจำความหมายคันจิ” (1.55) ตามลำดับ

กลยุทธ์ด้านการจัดหมวดหมู่ทั้ง 3 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง นอกจากนี้ค่าเฉลี่ยคำตอบ “1. เมื่อเรียนคันจิใหม่ควรลองนำมาใช้ในประโยค” ก็จัดอยู่ในระดับกลาง ซึ่งการนำคันจิใหม่ไปใช้ในประโยคได้จริง ถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการเรียนคันจิ แต่ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ให้ความสำคัญในลำดับต้น ๆ อีกทั้งการคาดเดาความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้สอนมักจะแนะนำให้ผู้เรียนฝึก เนื่องจากเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นสูงก็ปรากฏอยู่ในอันดับกลางเช่นกัน รวมถึงการคิดเรื่องช่วยจำก็ปรากฏในอันดับกลางนี้ ทั้งที่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนให้ความสนใจเมื่อผู้สอนแนะนำเรื่องราวสำหรับช่วยจำ แต่การคิดเรื่องด้วยตัวเองอาจไม่ใช่เรื่องง่ายนัก

5.1.3 คำตอบ 6 อันดับท้าย

จากตารางที่ 3 คำตอบที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสิบสี่ คือ “3. จำลำดับเส้นของคันจิ (1.45) อันดับสิบห้า คือ “10. จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและแบบญี่ปุ่นพร้อมกัน” (1.43) อันดับสิบหก คือ “2. จำคันจิในรูปของคำประสมเพื่อนำไปใช้ได้จริง” (1.42) อันดับสิบเจ็ด คือ “12. ใช้บัตรคำเพื่อช่วยในการจำคันจิ” (1.40) อันดับสิบแปด คือ “7. เชื่อมโยงคันจิกับภาษาอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจำคันจิ” (1.32) และอันดับสิบเก้า คือ “19. ฝึกร่วมกับผู้อื่น” (1.23) กลยุทธ์ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากองค์ประกอบ 4

ด้านหลักของคันจิทั้ง 3 ข้อปรากฏใน 3 อันดับท้าย

เป็นที่น่าสังเกตว่า “13. จำลำดับเส้นของคันจิ” ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่คาดว่าผู้ตอบแบบสอบถามน่าจะให้ความสำคัญมากเนื่องจากผู้สอนส่วนใหญ่มักจะแนะนำให้ผู้เรียนจดจำลำดับเส้น เพื่อช่วยให้เขียนคันจิได้ถูกต้อง สวยงาม จำวิธีเขียนได้เร็วขึ้น และเป็นประโยชน์ในการนับจำนวนเส้นเพื่อค้นหาอักษรคันจิในพจนานุกรม กลับอยู่ในลำดับสิบสี่ ซึ่งอยู่ในอันดับค่อนข้างท้าย อาจเป็นเพราะ ในยุคที่เทคโนโลยีพัฒนาก้าวหน้าไปไกล เช่น ในยุคปัจจุบันนี้ ความจำเป็นในการเขียนคันจิอาจจะลดน้อยลง เนื่องจากสามารถใช้การพิมพ์แทนได้ จึงไม่จำเป็นต้องเขียนให้ถูกต้องเหมือนในอดีต และยังมีวิธีค้นหาคำศัพท์โดยไม่ต้องใช้การนับเส้นเหมือนที่ผ่านมา อีกทั้ง “10. จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและแบบญี่ปุ่นพร้อมกัน” ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นในการทำควาเข้าใจเสียงอ่านคำประสม อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับกลางและระดับสูง ปรากฏในลำดับสิบห้า แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการเสียงอ่านแบบจีนและญี่ปุ่นไปพร้อม ๆ กันไม่มากนัก อาจเป็นเพราะเป็นภาระในการท่องจำมากโดยเฉพาะในการเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับพื้นฐาน

จากตาราง 1 ถึง 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมเห็นความสำคัญของกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับรูปมากที่สุด ตามด้วยกลยุทธ์ด้านเสียง ความหมาย การใช้ และเห็นความสำคัญของกลยุทธ์อื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับ 4 องค์ประกอบของคันจิน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมต่อกลยุทธ์การเรียนรู้รายประเภท (n= 798)

ประเภท	อันดับ	กลยุทธ์การเรียนรู้	รายชื่อ	รายประเภท	แปลความ
รูป	1	15. เขียนคั่นจิติเพ็งเรียนซ้ำๆเพื่อให้จำได้	1.80	1.66	จำเป็นมาก
	2	17. สังเกตส่วนที่แตกต่างกันของคั่นจิติที่มีรูปคล้ายกัน	1.79		
	11	4. จัดหมวดหมู่คั่นจิติที่มีรูปคล้ายกัน	1.61		
	14	13. จำลำดับเส้นของคั่นจิติ	1.45		
เสียง	3	14. อ่านข้อความที่มีคั่นจิติปรากฏซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน	1.77	1.64	จำเป็นค่อนข้างมาก
	4	16. อ่านออกเสียงคั่นจิติซ้ำ ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน	1.75		
	10	8. ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและภาพเพื่อจำคั่นจิติตัวใหม่	1.63		
	12	5. จัดหมวดหมู่คั่นจิติที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน	1.60		
	15	10. จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและญี่ปุ่นไปพร้อมกัน	1.43		
ความหมาย	5	18. เมื่อพบคั่นจิติที่ไม่รู้จัก จะค้นหาความหมายจากพจนานุกรม	1.73	1.65	จำเป็นค่อนข้างมาก
	7	3. เมื่อพบคั่นจิติที่ไม่รู้ความหมายควรฝึกเดาความหมายจากบริบท	1.67		
	9	6. จัดหมวดหมู่คั่นจิติที่มีความหมายคล้ายกัน	1.66		
	13	11. แต่งเรื่องเพื่อช่วยจำความหมายของคั่นจิติ	1.55		
การใช้	6	9. เมื่อเรียนคั่นจิติใหม่ควรศึกษาวิธีใช้จากประโยคตัวอย่าง	1.70	1.59	จำเป็นค่อนข้างมาก
	7	1. เมื่อเรียนคั่นจิติใหม่ควรลองนำมาใช้ในประโยค	1.67		
	16	2. จำคั่นจิติในรูปของคำประสมเพื่อนำไปใช้ได้จริง	1.42		
อื่นๆ	17	12. ใช้บัตรคำเพื่อช่วยในการจำคั่นจิติ	1.40	1.32	จำเป็น
	18	7. เชื่อมโยงคั่นจิติกับภาษาอื่นๆเพื่อช่วยในการจำ	1.32		
	19	19. ฝึกร่วมกับผู้อื่น	1.23		

ที่กล่าวไปข้างต้นนี้เป็นกรนำเสนอผลวิเคราะห์ในรายชื่อต่อไปจะเสนอผลการวิเคราะห์ในรายประเภท

5.1.4 คำตอบรายประเภท

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาในรายประเภทแล้วพบว่า กลยุทธ์เกี่ยวกับรูปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (1.66, จำเป็นมาก) อันดับสองคือ กลยุทธ์ด้านความหมาย (1.65, จำเป็นค่อนข้าง

มาก) อันดับสาม คือ กลยุทธ์ด้านเสียง (1.64, จำเป็นค่อนข้างมาก) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันนัก อันดับสี่คือกลยุทธ์ด้านการใช้ (1.59, จำเป็นค่อนข้างมาก) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3 ประเภทแรกเล็กน้อย ส่วนค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ (1.32, จำเป็น) ซึ่งแตกต่างจากกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประกอบหลักของคั่นจิติอย่างมาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า กลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการฝึกซ้ำ ๆ จะเป็นกลยุทธ์ที่ผู้เรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ในการเรียนรู้องค์ประกอบด้านจรรยาบรรณและเสียง และให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ที่ใช้การจัดหมวดหมู่ในระดับรองลงมา สังเกตได้จากค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการฝึกซ้ำ ได้แก่ “15. เขียนคั่นจิติเพ็งเรียนซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้” อยู่ในอันดับแรกของกลยุทธ์ด้านรูป “14. อ่านข้อความที่มีคั่นจิติปรากฏซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน” และ “16. อ่านออกเสียงคั่นจิติซ้ำ ๆ พร้อมกับฝึกเขียน” อยู่ในอันดับแรกและอันดับสองของกลยุทธ์ด้านเสียง ส่วนกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่ ได้แก่ “4. จัดหมวดหมู่คั่นจิติที่มีรูปคล้ายกัน” ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่สามของกลยุทธ์ด้านรูปจากทั้งหมด 4 อันดับ “5. จัดหมวดหมู่คั่นจิติที่มี

เสียงเหมือนกัน” ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสี่ของกลยุทธ์ด้านเสียงจากทั้งหมด 5 อันดับ และ “6. จัดหมวดหมู่คั่นจิติที่มีความหมายคล้ายกัน” ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสามของกลยุทธ์ด้านความหมายจากทั้งหมด 4 อันดับ

เมื่อพิจารณาผลคำตอบทั้งในรายข้อและรายประเภท พบว่ามีแนวโน้มในทางเดียวกัน คือ กลยุทธ์ด้านรูปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากสิ่งประกอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5.2 วิเคราะห์แบ่งตามสถานภาพ (ผู้สอนและผู้เรียน)

5.2.1 เปรียบเทียบคำตอบของผู้สอนและผู้เรียน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคำตอบของผู้สอน(n=125), และผู้เรียน(n=673)

อันดับ	กลยุทธ์การเรียนรู้คั่นจิติ	ประเภท	ผู้สอน
1	3. เดาความหมาย	ความหมาย	1.81
2	17. สังเกตส่วนต่าง	รูป	1.78
3	15. เขียนซ้ำ ๆ	รูป	1.76
4	9. ศึกษาวิธีใช้	การใช้	1.73
5	14. อ่านข้อความซ้ำ ๆ	เสียง	1.70
	16. อ่านออกเสียงซ้ำ ๆ	เสียง	1.70
7	1. ลองนำมาใช้	การใช้	1.66
8	18. หาจากพจนานุกรม	ความหมาย	1.64
9	10. จำเสียงเงินและญี่ปุ่น	เสียง	1.54
	11. คิดเรื่อง	ความหมาย	1.54
11	4. จัดหมวดหมู่รูป	รูป	1.50
	8. สัมพันธ์เสียงและภาพ	เสียง	1.50
13	6. จัดหมวดหมู่ความหมาย	ความหมาย	1.44
15	5. จัดหมวดหมู่เสียง	เสียง	1.40
16	12. บัตรคำ	อื่น ๆ	1.37
17	2. จำในรูปคำประสม	การใช้	1.33
18	7. เชื่อมโยงกับภาษาอื่น ๆ	อื่น ๆ	1.08
19	19. ฝึกพร้อม	อื่น ๆ	1.01

อันดับ	กลยุทธ์การเรียนรู้คั่นจิติ	ประเภท	ผู้เรียน
1	15. เขียนซ้ำ ๆ	รูป	1.81
2	17. สังเกตส่วนต่าง	รูป	1.79
3	14. อ่านข้อความซ้ำ ๆ	เสียง	1.78
4	16. ออกเสียงคั่นจิติซ้ำ ๆ	เสียง	1.76
5	18. หาจากพจนานุกรม	ความหมาย	1.74
6	6. จัดหมวดหมู่ความหมาย	ความหมาย	1.70
7	9. ศึกษาวิธีใช้	การใช้	1.69
8	1. นำมาใช้	การใช้	1.67
9	8. สัมพันธ์เสียงและภาพ	เสียง	1.65
10	3. เดาความหมาย	ความหมาย	1.64
	5. จัดหมวดหมู่เสียง	เสียง	1.64
12	4. จัดหมวดหมู่รูป	รูป	1.63
14	13. ลำดับเส้น	รูป	1.45
15	2. จำในรูปคำประสม	การใช้	1.44
16	10. จำเสียงเงินและญี่ปุ่น	เสียง	1.41
	12. บัตรคำ	อื่น ๆ	1.41
18	7. เชื่อมโยงกับภาษาอื่น ๆ	อื่น ๆ	1.37
19	19. ฝึกพร้อม	อื่น ๆ	1.27

ตารางที่ 5 เป็นการนำค่าเฉลี่ยคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ทั้ง 19 ข้อของผู้ตอบแบบสอบถามมาเรียงกันจากมากไปหาน้อย โดยแยกคำตอบของผู้สอนและผู้เรียนแบ่งตามรายข้อ พบว่า คำตอบ 6 อันดับแรกของทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.70 คำตอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สอน คือ “3. เมื่อพบคณิจที่ไม่รู้ความหมายควรฝึกเดาคความหมายจากบริบท” (1.81) เป็นกลยุทธ์ด้านความหมาย รองลงมาคือ “17. สังเกตส่วนที่แตกต่างกันของคณิจที่มีรูปคล้ายกัน” (1.78) เป็นกลยุทธ์ด้านรูป อันดับสามคือ “15. เขียนคณิจที่เพิ่งเรียนซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้” (1.76) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านรูปเช่นกัน อันดับสี่คือ “9. เมื่อเรียนคณิจใหม่ควรศึกษาวิธีใช้จากประโยคตัวอย่าง” (1.73) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านการใช้อันดับห้ามี 2 หัวข้อ คือ “14. ข้อความที่มีคณิจปรากฏจะอ่านซ้ำ ๆ หลายครั้งเพื่อจำเสียงอ่าน” และ “16. อ่านออกเสียงคณิจซ้ำ ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน” (1.70 เท่ากัน) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านเสียง 2 ข้อ กลยุทธ์ 6 อันดับต้นของผู้สอน ประกอบด้วยกลยุทธ์เกี่ยวกับสื่อประกอบหลักของคณิจครบทั้ง 4 ด้าน โดยมีกลยุทธ์ด้านรูปและเสียงประเภทละ 2 ข้อ กลยุทธ์ด้านความหมายและการใช้ประเภทละ 1 ข้อ

ส่วนคำตอบของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “15. เขียนคณิจที่เพิ่งเรียนซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้” (1.81) อันดับสองคือ “17. สังเกตส่วนที่แตกต่างกันของคณิจที่มีรูปคล้ายกัน” (1.79) เป็นกลยุทธ์ด้านรูปทั้ง 2 ข้อ อันดับสามและอันดับสี่คือ “14. อ่านข้อความที่มีคณิจปรากฏซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน” (1.78) และ “16. อ่านออกเสียงคณิจซ้ำ ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน” (1.76) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านเสียงทั้ง 2 ข้อ อันดับห้าคือ “18. เมื่อพบคณิจที่ไม่รู้จักจะค้นหาความหมายจากพจนานุกรม” (1.74) อันดับหกคือ “6. จัดหมวดหมู่คณิจที่มีความหมายคล้ายกัน” (1.70) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านความหมายทั้ง 2 ข้อ จะเห็นว่า กลยุทธ์ใน 6 อันดับต้นของผู้เรียน ประกอบด้วย กลยุทธ์ด้านรูป เสียง และความหมาย ประเภทละ 2 ข้อ โดยไม่ปรากฏกลยุทธ์ด้านการใช้

ในบรรดากลยุทธ์ใน 6 อันดับต้นของผู้สอนและผู้เรียน กลยุทธ์ที่ร่วมกัน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ ข้อ 14 ถึงข้อ 17 และกลยุทธ์ข้อ 14 ถึงข้อ 16 นั้นเป็นกลยุทธ์เกี่ยวกับการฝึกซ้ำทั้งด้านรูปและเสียง ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเห็นความจำเป็นของการใช้กลยุทธ์ด้านรูปและเสียงในลำดับสูง แต่ผู้สอนให้ความสำคัญกับการฝึกเดาคความหมายจากบริบทเป็นอันดับแรก ส่วนผู้เรียนยังคงให้ความสำคัญกับการฝึกเขียนคณิจซ้ำ ๆ เป็นอันดับแรก

ส่วนกลยุทธ์ 3 ลำดับท้ายในคำตอบของผู้สอนและผู้เรียนใกล้เคียงกันมาก กลยุทธ์ที่อยู่อันดับสิบแปดและสิบเก้า ซึ่งเป็นสองอันดับท้ายสุดของทั้งผู้สอนและผู้เรียนตรงกัน กล่าวคือ อันดับสิบแปด คือ “7. เชื่อมโยงคณิจกับภาษาอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจำ” (1.08; 1.37) อันดับสิบเก้า คือ “19. ฝึกร่วมกับผู้อื่น” (1.01; 1.27) ซึ่งทั้งข้อ 7 และ 19 เป็นกลยุทธ์ทางด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อประกอบหลัก และคำตอบอันดับสิบเจ็ด ของคำตอบของผู้สอนคือ “2. จำคณิจในรูปของคำประสมเพื่อนำไปใช้ได้จริง” (1.33) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทางการใช้ ส่วนคำตอบอันดับสิบเจ็ดของผู้เรียนคือ “12. ใช้บัตรคำเพื่อช่วยในการจำคณิจ” (1.41) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อประกอบหลักของคณิจ ด้วยเหตุที่กลยุทธ์ด้านอื่น ๆ ปรากฏเป็นคำตอบในลำดับท้าย ๆ ทั้งในคำตอบของผู้สอนและผู้เรียน จึงสรุปได้ว่าทั้งผู้สอนและผู้สอนให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ น้อยกว่ากลยุทธ์ที่เกี่ยวกับสื่อประกอบหลัก

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าคำตอบของผู้สอนและผู้เรียนมีความคล้ายคลึงกัน ต่อไปจะขอเปรียบเทียบคำตอบของผู้เรียนและผู้สอนที่มีความแตกต่างกัน

5.2.2 คำตอบของผู้สอนและผู้เรียนที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 6 แสดงกลยุทธ์ที่คำตอบของผู้สอนและผู้เรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 7 ข้อ ในจำนวนนี้กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยคำตอบของผู้สอนสูงกว่าผู้เรียนมี 2 ข้อ ได้แก่ “3. เมื่อพบคณิจที่ไม่รู้ความหมายควรฝึกเดาคความหมาย

จากบริบท” และ “10. จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและญี่ปุ่น
พร้อมกัน” และกลยุทธ์ที่ค่าเฉลี่ยคำตอบของผู้เรียนสูง
กว่าผู้สอนมี 5 ข้อ ได้แก่ “5. จัดหมวดหมู่คำจัตวาที่มีเสียง
เหมือนกัน” “6. จัดหมวดหมู่คำจัตวาที่มีความหมายคล้ายกัน”
“7. เชื่อมโยงคำจัตวาเข้ากับภาษาอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจำ”
“8. ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและภาพเพื่อจำคำจัตวา
ตัวใหม่” และ “19. ฝึกร่วมกับผู้อื่น”

จากตารางที่ 5 และ 6 สรุปได้ว่า ผู้สอนให้
ความสำคัญกับการฝึกเดาความหมายจากบริบทซึ่งเป็น
กลยุทธ์ด้านความหมายในอันดับสูงสุด ตามด้วยการ
พยายามสังเกตความแตกต่างของอักษรคั่นจัตวาที่มีรูปคล้าย
กัน และการฝึกเขียนซ้ำ ๆ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านรูป จาก

นั่นจึงเป็นกลยุทธ์ด้านการใช้และด้านเสียง ส่วนผู้เรียน
ให้ความสำคัญกับการฝึกเขียนคั่นจัตวา ๆ และพยายาม
สังเกตความแตกต่างของอักษรคั่นจัตวาที่มีรูปคล้ายกัน ซึ่ง
เป็นกลยุทธ์ด้านรูปมากที่สุด ตามด้วยการอ่านประโยค
หรือข้อความที่มีอักษรคั่นจัตวาปรากฏซ้ำ ๆ และการอ่าน
ออกเสียงคั่นจัตวา ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน ซึ่งเป็นกลยุทธ์
ด้านเสียง ตามด้วยกลยุทธ์ด้านความหมาย และทั้งผู้สอน
และผู้เรียนให้ความสำคัญกับกลยุทธ์อื่น ๆ นอกเหนือ
จากสิ่งประกอบหลักน้อยที่สุด ข้อแตกต่างระหว่าง
คำตอบของผู้สอนและผู้เรียนคือ ผู้สอนให้ความสำคัญ
กับการเดาความหมายและการจำเสียงอ่านแบบจีนและ
แบบญี่ปุ่นพร้อมกันมากกว่าผู้เรียน ซึ่งเป็นกลยุทธ์เกี่ยว

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคำตอบของผู้สอนและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

กลยุทธ์การเรียนรู้คั่นจัตวา	ประเภท	ผู้สอน	ผู้เรียน	t	P
1. เมื่อเรียนคั่นจัตวาใหม่ควรลองนำมาใช้ในประโยค	การใช้	1.66	1.67	-0.20	0.84
2. จำคั่นจัตวาในรูปของคำประสมเพื่อให้จำไปใช้ได้จริง	การใช้	1.33	1.44	-1.66	0.10
3. เมื่อพบคั่นจัตวาที่ไม่รู้ความหมายควรฝึกเดาความหมายจากบริบท	ความหมาย	1.81	1.64	3.96	0.00*
4. จัดหมวดหมู่คั่นจัตวาที่มีรูปคล้ายกัน	รูป	1.50	1.63	-1.93	0.06
5. จัดหมวดหมู่คั่นจัตวาที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน	เสียง	1.40	1.64	-3.62	0.00*
6. จัดหมวดหมู่คั่นจัตวาที่มีความหมายคล้ายกัน	ความหมาย	1.44	1.70	-4.13	0.00*
7. เชื่อมโยงคั่นจัตวาเข้ากับภาษาอื่น ๆ เพื่อช่วยในการจำ	อื่น ๆ	1.08	1.37	-4.04	0.00*
8. ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและภาพเพื่อจำคั่นจัตวาตัวใหม่	เสียง	1.50	1.65	-2.36	0.02*
9. เมื่อเรียนคั่นจัตวาใหม่ ควรศึกษาวิธีใช้จากประโยคตัวอย่าง	การใช้	1.73	1.69	0.77	0.44
10. จำทั้งเสียงอ่านแบบจีนและญี่ปุ่นพร้อมกัน	เสียง	1.54	1.41	2.06	0.04*
11. คิดเรื่องเพื่อช่วยจำความหมายของคั่นจัตวา	ความหมาย	1.54	1.55	-0.29	0.77
12. ใช้บัตรคำเพื่อช่วยในการจำคั่นจัตวา	อื่น ๆ	1.37	1.41	-0.62	0.54
13. จำลำดับเส้นของคั่นจัตวา	รูป	1.42	1.45	-0.40	0.69
14. อ่านข้อความที่มีคั่นจัตวาปรากฏอ่านซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน	เสียง	1.70	1.78	-1.57	0.12
15. เขียนคั่นจัตวาที่เพิ่งเรียนซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้	รูป	1.76	1.81	-1.09	0.28
16. อ่านออกเสียงคั่นจัตวา ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน	เสียง	1.70	1.76	-1.13	0.26
17. สังเกตส่วนที่ต่างกันของคั่นจัตวาที่มีรูปคล้ายกัน	รูป	1.78	1.79	-0.46	0.64
18. เมื่อพบคั่นจัตวาที่ไม่รู้จักจะค้นหาความหมายจากพจนานุกรม	ความหมาย	1.64	1.74	-1.96	0.52
19. ฝึกร่วมกับผู้อื่น	อื่น ๆ	1.01	1.27	-3.61	0.00*

กับสื่อประกอบหลักของคันทงิ ในขณะที่ผู้เรียนให้ความ สำคัญกับการจัดหมวดหมู่คันทงิที่มีเสียงและความหมาย คล้ายกัน การเชื่อมโยงคันทงิกับภาษาอื่น ๆ การใช้ความ สัมพันธ์ระหว่างเสียงและภาพ และการฝึกร่วมกับผู้อื่น มากกว่าผู้สอน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ มากกว่าผู้สอน

6. สรุปผลวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้สอน และผู้เรียนชาวไทยต่อกลยุทธ์ที่ควรใช้ในการเรียนคันทงิ โดยแบ่งเป็นกลยุทธ์ด้านรูป เสียง ความหมาย การใช้ ซึ่งเป็นสื่อประกอบหลักของคันทงิ และกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ ผลปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยคำตอบทุกข้อสูงกว่า 1.00 ซึ่งแปล ความได้ว่า จำเป็น แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า กลยุทธ์ที่ระบุในแบบสอบถามทุกข้อมีความจำเป็นต่อ การเรียนคันทงิทุกข้อ ที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ คำถามในงานวิจัยนี้เป็นการถามความคิดเห็นว่ากลยุทธ์ ใดมีความจำเป็นหรือสำคัญมากกว่ากัน ไม่ใช่เป็นการ สำรวจว่าใช้จริงหรือไม่ และกลยุทธ์ที่หยิบยกมาใน แบบสอบถามมีจำนวนเพียง 19 ข้อ ซึ่งนับว่ามีจำนวน น้อย อีกทั้งผู้วิจัยหยิบยกเฉพาะกลยุทธ์ที่มีการใช้อยู่ ทั่วไป

กลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในคำตอบของผู้ตอบ แบบสอบถามโดยรวม ได้แก่ “15. เขียนคันทงิที่เพิ่งเรียน ใหม่ซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้” ผลสรุปนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับ ผลการวิจัยในงานวิจัยอื่นก่อนหน้าที่มีผลสรุปว่า กลยุทธ์ที่ผู้เรียนชาวต่างชาติใช้มากที่สุดคือ “การเขียนซ้ำ ๆ” (大北:1995、齋藤:2003、中鉢:2006、ソムチャ イ:2008、坂野・池田:2008) เนื่องจากเป็นวิธีการฝึก ที่ปฏิบัติกันโดยทั่วไป ผู้สอนมักแนะนำให้ผู้เรียนฝึกเขียน ซ้ำ ๆ จนจำได้

เมื่อพิจารณาในรายประเภทก็พบว่ากลยุทธ์ที่มีค่า เฉลี่ยสูงสุดคือ กลยุทธ์ด้านรูป ตามด้วยกลยุทธ์ด้านความ หมาย เสียง และการใช้ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบ

แบบสอบถามเห็นความจำเป็นของกลยุทธ์ด้านรูปเป็น อันดับแรก ตามด้วยกลยุทธ์ด้านความหมาย เสียง และ การใช้ ซึ่งการที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ กลยุทธ์ด้านรูปมากที่สุดนั้น สอดคล้องกับ 加藤 (2001) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการข้อมูลคันทงิของผู้เรียนต่าง ชาติว่า ขั้นแรกคือ การจัดการข้อมูลด้านรูป ซึ่งเป็นเรื่อง ยากสำหรับผู้เรียนที่ไม่ได้ใช้อักษรคันทงิในภาษาแม่ ขั้น ตอนที่สองคือ การเชื่อมโยงข้อมูลด้านรูปกับความหมาย และเชื่อมโยงข้อมูลด้านรูปกับเสียง ขั้นตอนที่สามคือ การเชื่อมโยงรูป เสียง ความหมายและวิธีใช้ อีกทั้ง 卜川 (1992) ก็แสดงความเห็นว่าทักษะด้านรูป มีความ สำคัญต่อการเรียนคันทงิเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นความยากในเรื่องนี้ จึงเห็น ความจำเป็นในการฝึกรูปคันทงิเป็นอันดับแรก

ไม่เพียงแต่การเขียนซ้ำ ๆ เท่านั้น กลยุทธ์เกี่ยวกับการอ่านซ้ำอีก 2 ข้อได้แก่ “อ่านข้อความที่มีคันทงิปรากฏ ซ้ำ ๆ เพื่อจำเสียงอ่าน” และ “อ่านออกเสียงคันทงิซ้ำ ๆ พร้อมกับการฝึกเขียน” ก็มีค่าเฉลี่ยอันดับสามและอันดับ สี่ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นความจำเป็นของการ ฝึกซ้ำเป็นอย่างมาก

กลยุทธ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมจัดให้อยู่ใน ระดับกลางได้แก่การลองนำคันทงิมาใช้ในประโยค การฝึก เดาความหมาย และการคิดเรื่องเพื่อช่วยจำ เป็นต้น กลยุทธ์ที่ถูกจัดความสำคัญในลำดับท้ายได้แก่ การจำ ลำดับเส้น การจำเสียงอ่านแบบจีนและญี่ปุ่นพร้อมกัน และกลยุทธ์อื่นนอกเหนือจากกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ ประกอบหลักของคันทงิ เป็นต้น

เมื่อแยกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบ ว่า ผู้สอนให้ความสำคัญกับการเดาความหมายจากบริบท มากที่สุด ในขณะที่ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการฝึก เขียนซ้ำ ๆ มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบความคล้ายคลึง กันในจุดที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญ กับกลยุทธ์ด้านรูปและกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้ำเป็น

ลำดับต้น ๆ แต่เห็นความจำเป็นของกลยุทธ์อื่น ๆ นอกเหนือ จากกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับสื่อองค์ประกอบหลักของคัมภีร์ในลำดับท้าย ส่วนจุดที่แตกต่างคือผู้สอนเห็นความจำเป็นของกลยุทธ์ทั้งสื่อองค์ประกอบหลักในลำดับต้น ๆ ในขณะที่ผู้เรียนเห็นความจำเป็นของกลยุทธ์ด้านรูปเสียง และความหมาย เพียง 3 ด้านในลำดับต้น ๆ ส่วนกลยุทธ์ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในรายชื่อนั้น ได้แก่ ผู้สอนให้ความสำคัญต่อการฝึกเดาความหมายจากบริบท และจำเสียงอ่านทั้งแบบจีนและญี่ปุ่นพร้อมกันมากกว่าผู้เรียน ในขณะที่ผู้เรียนให้ความสำคัญต่อการจัดหมวดหมู่คัมภีร์ที่มีเสียงและความหมายคล้ายกัน การเชื่อมโยงคัมภีร์กับภาษาอื่น การใช้ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง การฝึกร่วมกับผู้อื่นมากกว่าผู้สอน ซึ่งแสดงว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับสื่อองค์ประกอบหลักมากกว่า ในขณะที่ผู้เรียนเห็นความสำคัญของกลยุทธ์อื่น ๆ ด้วย

อย่างไรก็ตาม นอกจากความแตกต่างด้านสถานภาพผู้สอนหรือผู้เรียนแล้ว ยังมีความแตกต่างในปัจจุบันด้วย เช่น ระดับสถานศึกษาที่สอน/ศึกษา ความสามารถ ดังนั้นผลลัพธ์ที่ว่าผู้สอนให้ความสำคัญกับการเดาความหมายเป็นอันดับแรก และผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเขียนซ้ำ ๆ เป็นอันดับแรกนั้น เป็นเพียงผลสรุปในภาพรวมของการแบ่งกลุ่มตามสถานภาพ หากมีการศึกษาให้ละเอียดมากขึ้น โดยแบ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มต่าง ๆ เช่น แบ่งตามระดับสถานศึกษา แบ่งตามความสามารถ เป็นต้น อาจพบความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มซึ่งประเด็นนี้ควรมีการศึกษาต่อไปในอนาคต

7. ข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจความคิดเห็นในครั้งนี้ พบว่า กลยุทธ์การเขียนซ้ำ ๆ จนจำได้ เป็นกลยุทธ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความจำเป็นที่สุดในการเรียนคัมภีร์ วิธีนี้เป็นวิธีการที่ใช้ผู้เรียนใช้มาก โดยเฉพาะในการเรียนภาษาญี่ปุ่น

ในระดับต้น ซึ่งผู้เรียนเพิ่งจะได้เรียนอักษรคันจิซึ่งเป็นอักษรในระบบที่ต่างจากอักษรในภาษาไทย หากแต่มีข้อควรระวังว่า การเขียนซ้ำไปซ้ำมานี้ ไม่ใช่การคัดลอกตัวอักษร เพราะการคัดลอกตัวอักษรเป็นการคัดลอกโดยไม่ต้องใช้ความคิดแต่อย่างใด เพียงแค่คัดลอกตามของเดิมเท่านั้น ตัวอักษรที่คัดลอกจึงเป็นเพียงสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งไม่มีความหมายใด ๆ และถึงแม้จะเขียนรูปได้ถูกต้องแต่หากไม่มีการเชื่อมโยงกับเสียงอ่านและความหมาย ก็ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้การเขียนซ้ำ ๆ ในลักษณะเช่นนี้ นอกจากจะไม่ช่วยให้จำตัวอักษรแล้วยังทำให้ผู้เรียนเกิดการเบื่อหน่ายอีกด้วย จึงควรแนะนำผู้เรียนให้ฝึกคัดตัวอักษรพร้อมกับสังเกตวิธีการเขียนส่วนประกอบที่ประกอบขึ้นมาเป็นอักษรคันจิ และนึกถึงความหมายและเสียงอ่าน จะช่วยให้เขียนได้ถูกต้องและนำมาใช้ได้จริง

การฝึกเขียนซ้ำไปซ้ำมานี้ บ่อยครั้งมักพบว่า ถึงแม้จะฝึกเขียนคันจิตัวเดียวกันซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็ตาม ก็ยังไม่สามารถจำได้แม่นยำ และเมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้จริงกลับลืมเสีย นั่นเป็นเพราะการจดจำอักษรคันจิที่ได้ในการฝึกคร่าวๆ เป็นเรื่องยาก เมื่อเวลาผ่านไปเพียงไม่นานก็จะลืมเลือน ต้องกลับมาฝึกเขียนใหม่ จำใหม่ ดังนั้นในการฝึกแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องคัดคัมภีร์จำนวนมาก แต่ควรใช้วิธีฝึกบ่อยๆ และต่อเนื่อง และเมื่อลืมนำไปฝึกอีกจนกว่าจะจำได้แม่นยำ

ข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่งคือ จากผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า ผู้เรียนยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นของการฝึกใช้คัมภีร์มากนัก จึงควรแนะนำให้ผู้เรียนพยายามนำคัมภีร์ที่เรียนแล้วมาฝึกใช้ในประโยค เพื่อเรียนรู้วิธีการใช้ที่ถูกต้อง นำไปใช้ได้จริงและเป็นการฝึกเพื่อให้เกิดความแม่นยำได้มากขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์การเรียนคัมภีร์จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนคัมภีร์หรือไม่นั้น อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล เนื่องจากการจะประสบความสำเร็จใน

การเรียนรู้คั้นจิหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ เช่น วัตถุประสงค์ในการเรียน แรงจูงใจ สติปัญญา ความสามารถในการปรับตัว เป็นต้น (大北 : 1995) แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม กล่าวได้ว่าการใช้กลยุทธ์ในการเรียนรู้จะช่วย

พัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ผู้สอนจึงควรให้ความรู้กลยุทธ์การเรียนรู้คั้นจิ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับตนเองในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] ชันญ์ธร รุ่งฉัตรนิธิธรรม. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนคัมภีร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 28. 59-69.
- [2] ทศนีย์ เมธาพิสิฐและคณะ. (2546). การสำรวจความต้องการของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปีที่ 3 ฉบับที่ 1. 131-144.
- [3] Bourke, B. (1996). *Maximizing efficiency in the kanji learning task*. Doctoral Dissertation. University of Queensland.
- [4] Gamage, G.H. (2003). *Perceptions of kanji learning strategies : Do they differ among Chinese character and alphabetic background learners?*. Australian Review of Applied Linguistics, 26.2, 17-31.
- [5] Oxford, R.L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House. 『言語学習ストラテジー—外国語教師が知っておかなければならないこと—』(宍戸通庸, 伴紀子共訳 (1994) 凡人社).
- [6] เวนต์อูรา·ฟรานเชสกา (2007). 「フィリピン人日本語学習者と教師の漢字学習に対するビリーフとストラテジー使用—漢字教育の改善のために—」 『日本語文化研究会論集』3、国際交流基金日本語国際センター, 141-168.
- [7] อุรันบายล·ツェツェグดราม (2009). 「漢字学習ストラテジーに関する研究の現状と課題—非漢字圏日本語学習者にとっての効果的な学習ストラテジーとは—」 『日本言語文化研究会論集』5, 43-52.
- [8] 大北葉子(1995). 「漢字学習ストラテジーと学生の漢字学習に対する信念」 『世界の日本語教育』5, 国際交流基金日本語国際センター, 105-123.
- [9] 加納千恵子 (1994). 「漢字の難しさ」 『月間言語』23卷5, 大修館, 92-93.
- [10] _____ (1997). 「非漢字圏学習者の漢字力と習得過程」 『日本語教育論文集-小出詞子先生退官記念-』, 凡人社, 257-269.
- [11] _____ (2001). 「外国人学習者による漢字の情報処理過程について-漢字処理技能の測定評価に向けて—」 『文芸言語研究言語編』39, 45-60.
- [12] _____ (2010). 「漢字学習の困難点」 『実践・漢字指導』濱川友紀代編集, くろしお出版, 71-174.
- [13] เกอキサดัน·พัชชะลาป้อน (2008). 「バンコクの国立大学の日本語専攻カリキュラム及び評価基準の調査」 『日本語教育国際シンポジウム「東南アジアにおける日本語教育の展望」』, 132-159.
- [14] 小林英弘 (2017). 「タイ人日本語学習者の漢字語彙学習に対するストラテジー使用の現状」 チュラーロンคอน大学文学部東洋言語学科修士論文.
- [15] 齋藤禎子 (2003). 「漢字学習ストラテジーと学習期間との関係-留学中のマレーシア政府派遣留学を対象とした調査から—」 『山形大学日本語教育論集』5, 山形大学教育学部日本語教育研究室, 71-84.

- [16] トリーニ・アルド(1992). 「非漢字系学習者のための入門期における漢字学習指導の一考察」 『世界の日本語教育』 2, 国際交流基金日本語国際センター, 65-76.
- [17] チャイヤケッタナン・ソムチャイ(2008). 「タイ人日本語学習者の漢字学習に対するビリーフとストラテジー使用」 チュラーロンコーン大学文学部東洋言語学科修士論文.
- [18] 中鉢恵一(2006). 「漢字学習ストラテジー—漢字学習成功者と未成功者の違いについて—」 『東洋大学人間科学総合研究所紀要』 5, 東洋大学, 75-93.
- [19] 中村重穂(1997). 「日本語学習者の漢字学習ストラテジーに関する調査と考察」 『日本語教育研究』 33, 財団法人言語文化研究所, 107-122.
- [20] バンチョンマニー・ブッサバー(2016). 「タイ人日本語学習者における漢字学習意識—学習困難点及び情意的側面について—」 日本語教育学会バリ大会予稿集.
- [21] 坂野永理・池田庸子(1997). 「非漢字圏学習者の漢字学習意識とストラテジー使用」 『留学生教育』 14, 留学生教育学会, 13-21.

หน่วยงานผู้แต่ง : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Affiliation: Faculty of Humanities, Kasetsart University

Corresponding email: fhumbsb@ku.ac.th